

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o wysokość świadczenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 lipca 2011 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 marca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dniem 23 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną J. S. od wyroku tego Sądu z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie o wysokość świadczenia, ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. „388 § 1” k.p.c.).

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 398² § 1 w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., polegające na odrzuceniu skargi kasacyjnej, mimo że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach

o przyznanie emerytury; 2) art. 233 § 1 k.p.c., przez sprzeczność ustaleń Sądu z materiałem zgromadzonym w sprawie polegające na przyjęciu, że niniejsza sprawa nie jest sprawą o przyznanie emerytury; 3) art. 328 § 2 w związku z art. 361 k.p.c., polegające na błędnym przytoczeniu przepisów prawa w podstawie prawnej postanowienia.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że po pierwsze - zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. niniejsza sprawa jest sprawą o przyznanie emerytury w wyższej wysokości, co oznacza, że skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, po drugie - przedmiotem sprawy było również ustalenie prawa wnioskodawcy do świadczenia emerytalnego wskutek odmownej decyzji organu rentowego w tym zakresie oraz po trzecie - Sąd drugiej instancji błędnie określił podstawę prawną postanowienia, co uniemożliwia jego kontrolę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, natomiast w pozostałych sprawach z tego zakresu skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.). Aktualnie w judykaturze Sądu Najwyższego powszechnie przyjmuje się, że sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których przedmiotem zaskarżenia kasacyjnego jest wysokość świadczenia emerytalno-rentowego są sprawami o świadczenie, w których dopuszczalność zaskarżenia kasacyjnego podlega ograniczeniu ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Inaczej rzecz ujmując, skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia tylko wtedy, gdy przedmiot decyzji organu rentowego obejmuje, między innymi, sprawę o przyznanie emerytury, gdy taka sprawa jest objęta odwołaniem do sądu ubezpieczeń społecznych i gdy stanowi przedmiot rozstrzygnięcia w pierwszej i

drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2008 r., I UZ 14/08, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 54; z dnia 10 listopada 2010 r., II UZ 30/10, LEX nr 707896, z dnia 17 listopada 2010 r., II UZ 31/10, LEX nr 707897 i orzeczenia w nich powołane). W orzecznictwie wyrażany jest również pogląd, że z art. 398² § 1 k.p.c. wyraźnie wynika, iż dopuszczalność skargi kasacyjnej niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia uwarunkowana jest przedmiotem sporu w sprawie, a nie przedmiotem zaskarżenia. Przy ocenie tego przedmiotu decydujący jest przedmiot postępowania sądowego, określony zakresem odwołania od decyzji organu rentowego. Przedmiot zaskarżenia nie jest pojęciem tożsamym z przedmiotem sporu, a zatem jeżeli od samego początku sprawa wynikająca z odwołania od decyzji organu rentowego dotyczy prawa do emerytury, to jej przedmiot nie zmienia się, gdy sąd pierwszej lub drugiej instancji przyznał emeryturę, a strona nie kwestionuje samej zasady, lecz tylko datę przyznania świadczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2009 r., II UZ 37/09, LEX nr 564803 oraz z dnia 18 stycznia 2010 r., II UZ 47/09, LEX nr 583829). Stanowisko to należy uznać za trafne, gdyż w opisanym przypadku przedmiotem sporu w dalszym ciągu pozostaje spełnienie przez ubezpieczonego na określony dzień przesłanek warunkujących powstanie prawa do świadczenia lub do jego wypłaty i przyznanie świadczenia od tej daty (art. 100 i art. 129 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W ocenie Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie, poglądu tego nie można odnosić do sytuacji, w której przedmiotem sporu przed sądem odwoławczym jest jedynie wysokość świadczenia, do którego prawo zostało ustalone wyrokiem sądu pierwszej instancji. Stosownie bowiem do art.398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji, co oznacza, że żądanie niebędące przedmiotem rozpoznania tego sądu nie może stanowić o charakterze sprawy decydującym o dopuszczalności skargi kasacyjnej. W takim przypadku o charakterze sprawy decyduje charakter żądania stanowiącego przedmiot wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną. Nie można przy tym dopatrzeć się racjonalnych przyczyn, dla których sprawa, której przedmiotem przed organem rentowym było prawo do świadczenia emerytalnego lub rentowego i w której na

drogę postępowania sądowego przeniesiony został wyłącznie spór odnoszący się do wysokości tego świadczenia, miałyby być inaczej traktowania niż sprawa, w której tylko taki przedmiot sporu został przeniesiony na etap sądowego postępowania odwoławczego. Za trafne należy więc uznać stanowisko Sądu drugiej instancji, że - ze względu na ograniczenie na etapie postępowania apelacyjnego przedmiotu sporu wyłącznie do wysokości przyznanego skarżącemu świadczenia emerytalnego - o dopuszczalności skargi kasacyjnej w takiej sprawie decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Rację ma skarżący, że Sąd Apelacyjny błędnie przytoczył jako podstawę prawną orzeczenia art. 388 § 1 k.p.c., jednakże niewątpliwie miał na myśli zacytowany częściowo w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia art. 398² § 1 k.p.c. To uchybienie - wbrew twierdzeniom zażalenia - w żaden sposób nie wpływa na możliwość skontrolowania zasadności stanowiska zajętego w tym postanowieniu.

Z tych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.